

POSLOVNA EKONOMIJA

1. (10 bodova) Dopuni sledeće rečenice:

a) Geometrijski, sa povećanjem obima proizvodnje do nivoa na kome granični troškovi dostižu minimum, nagib krive ukupnih varijabilnih troškova _____.

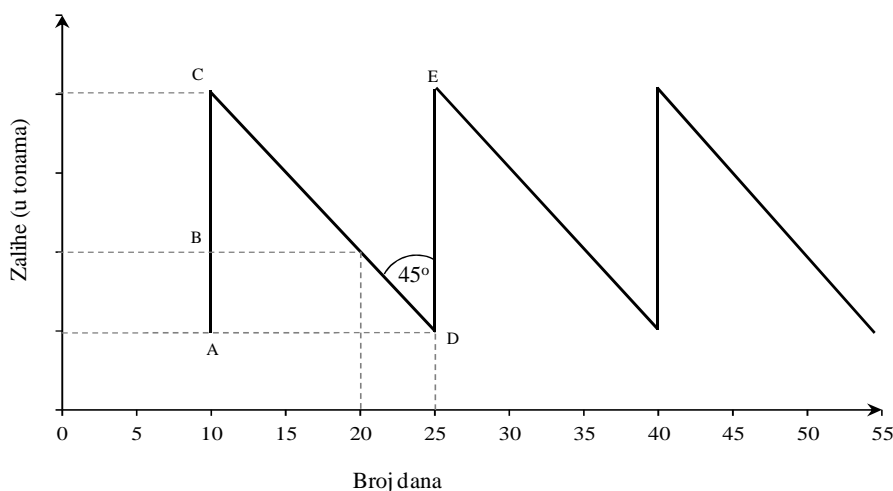
b) Geometrijski, na obimu proizvodnje na kome granični troškovi dostižu minimum, kriva ukupnih varijabilnih troškova prelazi iz _____ u odnosu na apscisnu osu.

2. (15 bodova) Akcionar A, Akcionar B i Akcionar C osnovali su akcionarsko društvo 1. januara 2024. godine i otkupili sve akcije preduzeća po nominalnoj vrednosti od 1.000 dinara po akciji. Akcionar A otkupio je 8.000 akcija, Akcionar B 12.000, a Akcionar C ostalih 20.000 akcija. Zbog gubitaka u poslovanju, godinu dana kasnije društvo prestaje sa radom. Ukupan dug prema poveriocima u tom trenutku iznosio je 24.000 dinara. Uzimajući u obzir prethodne pretpostavke:

a) O kojoj vrsti akcionarskog društva je reč?

b) Koliko će svaki od akcionara dobiti nakon likvidacije društva kada se izmire sve obaveze prema poveriocima?

3. (20 bodova) Ukoliko vreme trajanja jedne nabavke zaliha iznosi 5 dana, na osnovu podataka datih na slici, izračunaj: a) tekuće zalihe b) dnevnu potrošnju zaliha i rezervne zalihe c) maksimalne zalihe d) visinu zaliha u trenutku nove narudžbine.

4. (10 bodova) Preduze e X koristi 75% svojih proizvodnih kapaciteta i angažuje 160 radnika. Prodajom svih proizvedenih jedinica po trenutnoj tržišnoj ceni ostvaruje profit u iznosu od 480 000 dinara. Pri tom obimu proizvodnje ekonomičnost preduzeća je 3, a produktivnost 5. Međutim, preduzeće planira povećanje iskoristivosti kapaciteta na 90%, dok se broj radnika povećava za 20%. Ako pretpostavimo da se prodajna cena proizvoda u posmatranom periodu ne menja, izračunati:

- a) Koliko bi preduzeće X ostvarilo prihoda prodajom svih proizvedenih jedinica pri 90% iskoristivosti kapaciteta?
- b) Kako bi se promenila produktivnost nakon povećanja broja radnika?

5. (10 bodova) Firma koja prodaje električne uređaje analizira stanje zaliha jednog proizvoda tokom 2023. godine. U prvih šest meseci zalihe se povećavaju za 500 svakog meseca, dok u drugoj polovini godine one ostaju nepromenjene. Ukoliko je poznato da je ukupan godišnji promet ovog proizvoda iznosio 120 000 i da je vreme zadržavanja proizvoda u zalihama 73 dana, izračunati: a) početne zalihe u 2023 b) početne zalihe u 2024. godini.

6. (15 bodova) Preduzeće za preradu drveta *DrvoTech* osnovano je pre 10 godina od strane tri brata, koji su istovremeno upravljali njegovim radom. Iako su bili osnivači i menadžeri, odgovornost za obaveze preduzeća snosilo je samo preduzeće, dok su brata bila lišena odgovornosti prema trećim licima. Preduzeće *DrvoTech* raspolaže ogromnim kapitalom i trenutno zapošljava oko 1 000 radnika. Budući da je dominantna tehnološka faza procesa privređivanja, među zaposlenima, najzastupljeniji su tehnički obrazovani stručnjaci. Ubrzo nakon osnivanja, preduzeće je postalo jedan od ključnih igrača na tržištu. Kako bi nastavili da razvijaju poslovanje, brata su odlučila da prikupe dodatni kapital i transformišu preduzeće u javno akcionarsko društvo. Oglasili su javni poziv za upis akcija, čime su omogućili širenje vlasničke strukture. Međutim, zbog nepovoljnih tržišnih uslova u prvim godinama poslovanja na berzi, *DrvoTech* nije ostvarivao profit te nije isplaćivalo dividende svojim akcionarima.

Pitanja:

- a) U koju grupu preduzeća spada *DrvoTech* prema delatnosti koju obavlja?
- b) U koju grupu preduzeća spada *DrvoTech* prema veličini?
- c) U koju grupu preduzeća spada *DrvoTech* prema vlasništvu?
- d) U koju grupu preduzeća spada *DrvoTech* prema pravnoj formi pre otvaranja na berzi?
- e) Koje na elu preduzeća poštuje pa donosi odluku da ne isplaćuje dividende svojim akcionarima?

7. (5 bodova) Prema vertikalnoj podeli, kao osnovne funkcije u preduzeću javljaju se:

(Upišite tačan/e odgovor/e)

- a) _____
- b) _____
- c) _____

8. (15 bodova) Obim proizvodnje preduzeća pri kome su prosečni varijabilni troškovi minimalni, a ukupni varijabilni troškovi 1280, je za 25% veći od obima proizvodnje gde su granični troškovi minimalni. Istovremeno, ovaj obim proizvodnje (obim proizvodnje pri minimalnim prosečnim varijabilnim troškovima) predstavlja 40% od trenutnog obima proizvodnje preduzeća. Ukoliko je poznato da preduzeće pri trenutnom obimu proizvodnje

ima ukupne fiksne troškove od 3000, prose ne varijabilne troškove od 12 i da prodaju i svoje proizvode po ceni od 25 ostvaruje profit od 2200, izra unati:

- a) obim proizvodnje preduze a pri kome su grani ni troškovi minimalni.
- b) iznos grani nih troškova na nivou proizvodnje gde su prose ni varijabilni troškovi minimalni.